

intellectual, authoritative public figure, the bright representative of the Ukrainian intelligentsia of the region, patriot citizen, active laborer in the field of education, of local self-government, archives, editor of the scientific journal "Podilska starovyna" ("Podillia antiquity"), poet, are being highlighted in the following article.

Keywords: *Baidych Volodymyr Hrygorovych, archives, historical science, publishing activity, literary work, Khmelnytsky Region.*

Одержано 1 вересня 2017 року

УДК 929-057.4+655(477.43)

О.М.Шинкарьова

Вченому і видавцю Сергію Трубочанінову – 55

У повідомленні розповідається про вченого та видавця Сергія Васильовича Трубочанінова, який відсвяткував свій 55-річний ювілей 17 жовтня 2017 р. Розкриваються основні віхи його біографії: народився в історичному селі Тальянки на Черкащині, з 7-ми років його життя пов'язане з Кам'янцем-Подільським, де він навчався у школі та виші, а сьогодні працює на кафедрі історії України у своїй alma mater.

Наголошується, що потяг до наукової діяльності сформувався ще в школі. Спілкування з видатними вченими-істориками (Л. А. Коваленко, В. С. Степанков та ін.) під час навчання в Кам'янець-Подільському державному педагогічному інституті імені В. П. Затонського вплинуло на формування сфери його наукових інтересів. Доброю школою стала аспірантура Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, яку С. В. Трубочанінов закінчив достроково у 1989 р.

Вказується, що з 1989 р. ювіляр працює на історичному факультеті Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, спершу на кафедрі історії СРСР і УРСР, пізніше – на кафедрі історії України: асистент, старший викладач, доцент, виконуючий обов'язки професора, докторант, доцент кафедри історії України. У колі його наукових інтересів – історія України, історія Поділля, історична географія.

Розповідається про ще одну важливу сферу інтересів С. В. Трубочанінова – книговидавництво. Спочатку він це робив на базі різних видав-

ництв, а також під егідою заснованої ним громадської організації “Центр поділлязнавства”. Пізніше було створено видавництво “Оіюм”. Охарактеризовано головні жанри видань (історична та краєзнавча література) та їх стиль. Названо знакові для видавництва роботи. Наголошується, що понад 20 років він пише і видає книги про історію м. Кам’янця-Подільського в тандемі з краєзнавцем О. І. Расцупкіним. Зокрема, в 2017 р. побачила світ їх нова ілюстрована книга “Кам’янець на Поділлі”, видана українською та англійською мовами.

Ключові слова: вчений, видавець, Поділля, краєзнавство, історична географія, С. В. Трубчанінов.

17 жовтня 2017 року відсвяткував свій 55-річний ювілей вчений і видавець Сергій Васильович Трубчанінов.

Майбутній історик народився в с. Тальянки на Черкащині. Він дуже пишається місцем свого народження, адже саме тут понад 5 тис. років тому трипільці заснували найдавніше місто в Україні. Батько майбутнього вченого, уродженець Харківщини, Василь Михайлович (1925–1973) – ветеран Другої світової війни, випускник Харківського зоотехнічного інституту, працював директором місцевого сільськогосподарського технікуму. Мати, сибірчачка Ганна Гаврилівна (1929–1999) – завідувала бібліотекою закладу. Навчальні корпуси технікуму розміщувалися в будинках ліквідованого радянською владою чоловічого монастиря. А сім’я директора жила в маленькому будиночку неподалік. Будинок потопав у квітах, які плекала Ганна Гаврилівна. Може тому, вже в дорослому віці Сергій Васильович захотів переселитися в село [4].

У 1969 р. сім’я переїхала до Кам’янця-Подільського, де батько був обраний на посаду доцента кафедри економіки місцевого сільськогосподарського інституту. Пізніше він став деканом зоотехнічного факультету. Трагічна смерть батька в результаті автокатастрофи обірвала життя перспективного вченого і керівника. Сергій, якому довелося рано подорослішати, швидко визначився з вибором майбутньої професії. Хотілося займатися науковими дослідженнями, тому закінчивши в 1979 р. школу всього з трьома “четвірками”, вирішив вступати на історичний факультет Кам’янець-Подільського педагогічного інституту імені В. П. Загонського. Добре пам’ятає викладачів, які проводили співбесіду після прийому документів – В. П. Газіна та А. Ф. Гуцала. Останній став куратором його академічної групи.

П’ять років навчання пролетіли швидко (саме в 1979 р. на історичному факультеті перейшли на 5-річне навчання). Пам’ятає багато цікавих моментів студентського життя. Запам’яталися лекції, які читали визнані професори і викладачі: І. С. Винокур, Ю. М. Тарасов, П. Ф. Лаптін, Л. А. Коваленко, П. Ф. Щербина та ін. Дипломну роботу писали тоді одиниці кращих випускників. У цьому було новаторство Л. А. Коваленка, з яким пов’язують відновлення історичної освіти в Кам’янець-Подільському педагогічному інституті.

На випускному курсі з 76 студентів за написання роботи взялося всього 9. Сергій вирішив спробувати себе у вивченні історії Поділля другої половини XVII ст. Так сталося, що у роботі було два наукових керівника: неформальний – доцент В. С. Степанков (в даний час – відомий український вчений) і закріплений рішенням кафедри професор Л. А. Коваленко. Спілкування з видатними вченими-істориками вплинуло на формування сфери наукових інтересів випускника, тож він прагнув продовжити навчання в аспірантурі. Сергію подобалося відвідувати квартиру професора Л. А. Коваленка у довоєнному цегляному будинку на розі Московської та Чкалова (так званий “Дім офіцерського складу”) і довго розмовляти про розвиток української історичної науки. Пізніше, вже після закінчення інституту, він підтримував листування з Леонідом Антоновичем до самої смерті вченого.

Навчання у вищій молодій історик закінчив із дипломом з відзнакою. Його першим місцем роботи стала Костянтинівська 8-річна школа, одна з найвіддаленіших у Дзержинському (тепер – Романівському) районі Житомирської області. Маленьке село, загублене серед Полісся, було доволі мальовниче. Викладацький колектив та учні – простими й привітними. Однак це не вплинуло на бажання продовжити свою діяльність на науковій ниві. Восени 1984 р. молодий учитель історії, географії та німецької мови успішно склав вступні іспити до аспірантури Одеського державного університету імені І.І. Мечникова за спеціальністю “історія СРСР”. Науковим керівником молодого аспіранта був призначений професор М. Ю. Раковський – відомий дослідник історії Жовтневої революції на Півдні України. Тому довелося погодитися з темою з історії “громадянської війни”, яку запропонував науковий керівник: “Крах блоку міжнародної імперіалістичної реакції і внутрішньої контрреволюції в період інтервенції Антанти і денікінщини. Листопад 1918 р. – лютий 1920 р. (на матеріалах Півдня України)”. З першого курсу аспіранта призвали служити в армію – у ракетні війська Сухопутних військ. Півтора роки служби провів за межами України – Російська Федерація, Білорусія, Туркменія.

Навчання в аспірантурі відбувалося в період “перебудови”. Це дало можливість відійти від шаблонів, які нав’язувалися комуністичною ідеологією, незважаючи на те, що першим офіційним опонентом був відомий вчений, завідувач відділу історії Жовтневої революції в Інституті історії СРСР АН СРСР Ю. Г. Гімпельсон. Прикметно, що захист дисертаційного дослідження не членом Комуністичної партії тоді ще був дивиною. Новагорською була і структура дисертації, яка містила розділ “Методологія. Історіографія. Джерела”. Про ґрунтовність дослідження свідчить перелік використаних джерел і літератури, який містив 683 позиції.

Після дострокового закінчення аспірантури у зв’язку із захистом дисертації, молодий вчений приступив до роботи в своїй alma mater. З 1989 р. Сергій Васильович працює на історичному факультеті Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, спершу на кафедрі історії СРСР і УРСР, а з 1990 р. – на новоутвореній кафедрі історії України: асистент, стар-

ший викладач, доцент, виконуючий обов'язки професора, докторант, доцент кафедри історії України. У колі його наукових інтересів – історія України, історія Поділля, історична географія [1]. Навчальні курси, які він викладав починаючи з середини 1990-х рр., були повністю забезпечені власною навчальною літературою та у співавторстві (О. М. Завальнюк, С. В. Олійник та ін.) [9; 13; 17]. Він керує написанням кваліфікаційних робіт. У 2016 р. була захищена перша дисертація на здобуття ступеня кандидата історичних наук, підготовлена під його науковим керівництвом [2]. Слід зазначити, що наукове керівництво С. В. Трубочанінова не є формальним. Він глибоко заглиблюється в досліджувану проблему, про що свідчать наукові статті [3; 19].

На початку 2000-х рр. визначилося головне спрямування наукового пошуку С. В. Трубочанінова – історична географія України. У 2008 р. низка його статей з цієї тематики була об'єднана в одному виданні [16]. Сьогодні вчений працює над завершенням фундаментального дослідження з історії становлення історичної географії в Україні.

Любов до книг і нестача якісної наукової та краєзнавчої літератури підштовхнули С. В. Трубочанінова до рішення зайнятися видавничою діяльністю. Спочатку це робилося на базі різних видавництв, а також під егідою заснованої ним громадської організації “Центр поділлязнавства”. Спільно з професором І. С. Винокуром було написано і видано в 1993 р. посібник для шкіл Хмельниччини “Історія Поділля та Південно-Східної Волині. Книга 1” [20]. Вчительська спільнота області схвально сприйняла книгу, її весь наклад (20 тис. примірників) викупили майже всі районні та міські відділи освіти області. Хоча були й незадоволені “великим” об'ємом матеріалу по історії рідного краю з найдавніших часів до кінця XIII ст., який згідно програми необхідно було викласти всього за дві години. На поради вчителям дозовано використовувати цей матеріал на всіх уроках з історії України, адже тоді ще не було нових підручників з історії, почув зустрічну пропозицію – самому зайнятися написанням підручників з історії України. У 1994 р. вийшла друга книга “Історії Поділля та Південно-Східної Волині”, яка стала результатом наукового пошуку в архівах Польщі у 1993 р., профінансованого Центром дослідження історії України ім. Петра Яцика з Канади [18]. Наклад другої книги був вже меншим – 6 тис. примірників. Сергій Васильович наголошує, що в умовах галопуючої інфляції видання цих книг стало можливим лише завдяки підтримці меценатів – великих підприємств міста та області.

У 1995 р. авторський тандем (І. С. Винокур, С. В. Трубочанінов) переміг на конкурсі шкільних посібників “Трансформація гуманітарної освіти в Україні”, який був оголошений фондом “Відродження”. Організатори конкурсу передали рукопис посібника “Давня і середньовічна історія України” київському видавництву “Глобус”. Приїхавши до видавництва, Сергій Васильович був вражений старовинним масивним столом директора М. І. Шпаковатого та повною відсутністю у видавництві комп'ютерної техніки. Тому запропонував видавництву зробити за свій рахунок комп'ютерний макет книги, який і виконав зі своїм

студентом Віталієм Михайловським (сьогодні – доктор історичних наук) [8]. Віддруковану з цього макету у Словаччині книгу М. І. Шпаковатий продемонстрував директорів Інституту історії України НАН України В. А. Смоліно. Так народилася ідея наукової серії “Україна крізь віки”, видавцем якої виступило новостворене київське видавництво “Альтернативи”.

Посібник “Давня і середньовічна історія України” також започаткував цілу серію посібників з історії України для 6–7 класів, написаних у співавторстві з І. С. Винокуром. Гідним завершенням цього напрямку діяльності стало видання експериментального підручника з історії України для 7 класу в тернопільському видавництві “Навчальна книга – Богдан” у 2002 р. [21]. В цьому ж видавництві пізніше вийшов підручник з археології для студентів вищих І. С. Винокура та Д. Я. Телегіна, науковим редактором якого став С. В. Трубочанінов [7].

Наприкінці 1990-х рр. С. В. Трубочаніновим було засновано видавництво “Оіюм” (як стверджує дослідник, він взяв найдавнішу назву Поділля, зафіксовану ще готськими джерелами) – спершу у формі ТОВ, пізніше як приватне підприємство. Його спеціалізацією стало видання історичної та краєзнавчої літератури. Сергій Васильович – досвідчений редактор, людина енциклопедичних знань, тому його видання мають свій, неповторний і характерний стиль. На високому рівні було видано книги І. С. Винокура, присвячені археологічним відкриттям [5; 6]. Однією із знакових книг, що вийшли у видавництві “Оіюм”, стало ініційоване ректором вишу О. М. Завальнюком тритомне видання “Кам’янець-Подільський університет в особах”, яке вмістило 323 біографічних нариси про викладачів вишу, відомих випускників, почесних членів колективу, меценатів [10]. Такими ж фундаментальними, хоча й меншими за об’ємом книгами були науково-популярні ілюстровані видання “Край Кам’янецький” про Кам’янець-Подільський район [12] та “Країна замків і фортець”, присвячена оборонним укріпленням України з найдавніших часів до 1940-х рр. [11]. Остання книга витримала кілька видань.

У 1995 р. за ініціативою декана історичного факультету О. М. Завальнюка було започатковано збірник наукових праць історичного факультету (пізніше – “Наукові праці Кам’янець-Подільського державного університету. Історичні науки”). У 1995–2011 рр. технічною реалізацією проекту займалося видавництво “Оіюм”. С. В. Трубочанінов був членом редколегії збірника та забезпечував його наукове редагування з 1-го по 21-й том.

У 1998 р. з ініціативи О. М. Завальнюка було започатковано новий науковий збірник “Освіта, наука і культура на Поділлі”. У 1998–2016 рр. у видавництві “Оіюм” побачило світ 23 томи цього видання. За підрахунками бібліографів, у перших двадцяти томах було опубліковано 941 науковий матеріал: статті, повідомлення, огляди, рецензії [14]. Обидва наукових збірника з часом отримали не лише визнання наукової громадськості, але й наказами Міністерства освіти і науки України були включені до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на

здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за спеціальністю “Історичні науки”.

Понад 20 років в тандемі з краєзнавцем О. І. Расщупкіним С. В. Трубочанінов пише і видає книги про історію м. Кам’янець-Подільського на українській, польській, англійській та російській мовах [22]. Зокрема, в 2017 р. побачила світ їх нова ілюстрована книга “Кам’янець на Поділлі”, видана українською та англійською мовами [15].

Таким чином, наукова і видавнича діяльність С. В. Трубочанінова тісно переплелася з поступом української історичної науки та розвитком Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Він завжди був новатором у своїй справі. Тож побажаємо йому довгих років життя та здійснення нових, ще більш потужних проєктів.

Список використаних джерел та літератури

1. Баженов Л. В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX–XX ст.: Історіографія. Біобібліографія. Матеріали. Кам’янець-Подільський, 1993. С. 379-380.
2. Бачинська О. М. Розвиток видовищних форм мистецтва в Українській Державі гетьмана Павла Скоропадського: історичний аспект. 07.00.01 – історія України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук. Кам’янець-Подільський, 2016. 20 с.
3. Бачинська О. М., Трубочанінов С. В. Стан кінематографу в Україні за доби гетьманату П. Скоропадського // Вісник Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. Вип. 5: На пошану професора М. Б. Петрова. С. 211-219.
4. Будзей Олег. Із старовинного роду Трубочанінових // Подолянин. 2012. 12 жовтня. С. 10.
5. Виокур І. С. Слов’янські ювеліри Подністров’я: За матеріалами досліджень Бернашівського комплексу середини I тис. н.е. Кам’янець-Подільський: Оіюм, 1997. 200 с.
6. Виокур І. С. Черняхівська культура: витоки і доля / За ред. С. В. Трубочанінова. Кам’янець-Подільський: Абетка; Оіюм, 2000. 376 с.
7. Виокур І. С., Телегін Д. Я. Археологія України: Підручник для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів / Наук. ред. С. В. Трубочанінов. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 480 с.
8. Виокур І., Трубочанінов С. Давня і середньовічна історія України: Навчальний посібник для учнів середніх шкіл. Київ: Глобус, 1996. 224 с.
9. Завальнюк О. М., Олійник С. В., Трубочанінов С. В. Україна в період Другої світової війни: навч. посібник / Кам’янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам’янець-Подільський: Оіюм, 2012. 544 с.
10. Кам’янець-Подільський державний університет в особах / [творчий задум та заг. ред. О. М. Завальнюка; керівник вид. проєкту А. Ф. Суворий; відп. за вип. С. В. Трубочанінов]. Кам’янець-Подільський: Оіюм, 2003. Т. 1. 796 с.; Т. 2. 2005. 928 с.; Т. 3. 2008. 1008 с.

11. Країна замків і фортець / 2-е вид., доп. і перероб. [автор проекту С. Трубчанинов]. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2007. 56 с.
12. Край Кам'янецький: Документально-публіцистичне видання. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2006. 128 с.
13. Олійник С. В., Трубчанинов С. В. Україна в період між двома світовими війнами: Конспект лекцій / вид.2-е, доп. і перероб. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2010. 256 с.
14. Прокопчук В. С., Гайшук Г. В. Показчик змісту двадцяти випусків наукового збірника "Освіта, наука і культура на Поділлі" // Освіта, наука і культура на Поділлі. Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2014. Т.21: Присвячено 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка. С. 625-672.
15. Расщупкін О. І., Трубчанинов С. В. Кам'янець на Поділлі. Кам'янець-Подільський: ФОН Сисин Я. І., 2017. 128 с.
16. Трубчанинов С. В. Історико-географічні дослідження. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2008. Т. 1. 104 с.+16 с. іл.
17. Трубчанинов С. В. Історична географія України: курс лекцій. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2005. 192 с.
18. Трубчанинов С. В. Історія Поділля та Південно-Східної Волині. Кам'янець-Подільський: Центр поділлезнавства, 1994. Книга 2. 80 с.
19. Трубчанинов С. В., Бачинська О. М. Розвиток кінематографу за Української держави гетьмана П.Скоропадського (на матеріалах Правобережної України) // Освіта, наука і культура на Поділлі: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2010. Т. 16: Матеріали круглого столу "Освіта, культура і просвітницький рух на Поділлі". 22 жовтня 2010 року. С. 393-399.
20. Трубчанинов С. В., Винокур І. С. Історія Поділля та Південно-Східної Волині. Кам'янець-Подільський: Центр поділлезнавства, 1993. Книга 1. 112 с.
21. Трубчанинов С. В., Винокур І. С. Історія України. 7 клас: Експериментальний підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. 256 с.
22. Raszczupkin A. Kamieniec Podolski. Antemurale Christianorum / [ред. С. Трубчанинов; худож. А. Затварницька, О. Комарова та ін.; перекл. на польську Т. Іван, М. Расщупкіна, І. Ремішевська; фот.: О. Макарова, О. Расщупкін, О. Комарова, С. Трубчанинов, А. Затварницька]. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2009. 144 с. + іл.

Olesya Shynkaryova

55th anniversary of scientist and editor Sergii Trubchaninov

On October 17, 2017, the scientist and publisher Sergii Vasylovych Trubchaninov celebrated the 55th anniversary. The report says that the future historian was born in the ancient settlement of Tal'yanky in Cherkassy region, where more than 5 thousand years old Trypillians founded the first city in Ukraine. The father of the future scientist, a native of Kharkiv, Vasylyk Mykhailovych (1925–1973) – was a veteran of the Second World War, graduated the Kharkiv Zoo Institute, worked as a director of a local agricultural college. Mother, a native of Siberia Ganna Gavrylivna (1929–1999), – worked as the head of the library of agricultural college. In 1969 the family moved to Kamianets-Podilskyi, where his father became dean of the Department of Zoology, and his mother worked as a secretary.

Tragic death as a result of a car accident early broke the life of a promising scientist and administrator.

Sergii, who had to grow up early, quickly decided on the choice of future profession. He wanted to engage in scientific research. In 1979 he graduated the school almost perfectly, and he submitted papers to the Faculty of History of the Kamianets-Podilskiy Volodymyr Zaton'skyi Pedagogical Institute. The young man perfectly defended his diploma work on the history of Podillya of the second half of the 17th century. In the diploma research there were two scientific supervisors: Associate Professor Valeriy Stepankov (now the most famous Ukrainian scientist) and Professor Leonid Kovalenko, whose name is associated with the restoration of historical education in the Kamianets-Podilskiy Pedagogical Institute. Communication with prominent historian scholars influenced the formation of the field of scientific interests of the graduate, so he sought to continue his postgraduate studies.

The first place of work of a young historian was Kostyantynivka 8-year school of Dzerzhynsk (now – Romaniv) district of Zhytomyr region. In the autumn of 1984, a young teacher of history, geography and German successfully passed entrance exams for postgraduate studies at the Odessa Illia Mechnikov State University on the specialty “History of the USSR”. The scientific supervisor of the young postgraduate student was Professor Mykhaylo Rakovskiy, a well-known researcher in the history of the October Revolution in the South of Ukraine. So Sergii had to agree with the topic of the history of the “civil war” in the South of Ukraine, proposed by the scientific leader. After graduating from the postgraduate's post-graduate course in connection with the defense of the dissertation, a young scientist started to work in his alma mater.

Since 1989 Sergii has been working at the Historical Faculty of Kamianets-Podilskiy Ivan Ogienko National University, first at the Department of History of the USSR and the Ukrainian Soviet Socialist Republic, later – at the Department of History of Ukraine: Assistant, Senior Lecturer, Associate Professor, Acting Professor, Doctorate, Associate Professor of the Department of History of Ukraine. In the circle of his scientific interests is the history of Ukraine, the history of Podillya, historical geography. Today S. Trubchaninov is working on the completion of a fundamental study on the history of the formation of historical geography in Ukraine.

The love of books and the lack of high-quality scientific and local lore literature pushed S. Trubchaninov to decide to engage in publishing activities. Initially, this was done on the basis of various publishing houses, as well as under the auspices of the public organization “Center for the Study of Podillya” founded by him. It is emphasized that the book “Ancient and Medieval History of Ukraine”, written by S. Trubchaninov in co-authorship with the well-known archaeologist, Professor Ion Vynokur, became the forerunner of the most famous scientific series “Ukraine through the ages”. Thanks to this project, the author's tandem won a competition at the Renaissance Foundation in 1995. In 1998,

the “Oium” Publishing House was founded, which specializes in the publishing of historical and local lore literature. Sergii Trubchaninov is an experienced editor, a man of encyclopedic knowledge, so his publications have their own unique and distinctive style. Among the landmark books published by the “Oium” publishing house, the three-volume edition “Kamianets-Podilskiy University in Persons”, the popularly popular editions “Kamianetskiy Krai” and “Country of Castles and Fortresses”, series “Education, science and culture in Podillya” and others. For more than 20 years in the tandem with local historian Oleksander Rasshchupkin S. Trubchaninov wrote and published books about the history of Kamianets-Podilskiy in Ukrainian, Russian, English and Polish. In particular, in 2017 a new illustrated book “Kamianets in Podillya” was published in Ukrainian and English.

Keywords: *scientist, publisher, Podillya, local history, historical geography, Sergii Trubchaninov.*

А. М. Шинкарева

Ученому и издателю Сергею Трубочанинову – 55

17 октября 2017 г. исполнилось 55 лет ученому и издателю Сергею Васильевичу Трубочанинову. В сообщении рассказывается, что будущий историк родился в древнейшем селении Тальянки в Черкасской области – более 5 тысяч лет назад именно здесь трипольцы возвели первый в Украине город. Отец будущего ученого, уроженец Харьковщины, Василий Михайлович (1925–1973) – ветеран Второй мировой войны, выпускник Харьковского зоотехнического института, работал директором местного сельскохозяйственного техникума. Мать, сибирячка Анна Гавриловна (1929–1999) – заведовала библиотекой техникума. В 1969 г. семья переехала в Каменец-Подольский, где отец стал деканом зоотехнического факультета, а мать работала секретарем. Трагическая смерть в результате автокатастрофы оборвала жизнь перспективного ученого и администратора.

Подчеркивается, что Сергей рано определился с выбором будущей профессии. Ему хотелось заниматься научными исследованиями, поэтому окончив в 1979 г. школу всего с тремя “четверками”, решил поступать на исторический факультет Каменец-Подольского педагогического института имени В. П. Затонского. Пять лет учебы протекли быстро. С отличием защитил дипломную работу по истории Подолии второй половины XVII в. У работы оказалось два научных руководителя: доцент Валерий Степанков (в настоящее время – известный украинский ученый) и профессор Леонид Коваленко, с которым связывают возобновление исторического образования в Каменец-Подольском педагогическом институте. Общение с выдающимися учеными-историками повлияло на желание продолжить обучение в аспирантуре.

Рассказывается, что первым местом работы молодого историка стала

Константиновская 8-летняя школа Дзержинского (теперь – Романовского) района Житомирской области. Осенью 1984 г. молодой учитель истории, географии и немецкого языка успешно сдал вступительные экзамены в аспирантуру Одесского государственного университета имени И. Мечникова по специальности “история СССР”. Научным руководителем молодого аспиранта был назначен профессор Михаил Раковский – известный исследователь истории Октябрьской революции на Юге Украины. Поэтому пришлось согласиться с темой по истории “гражданской войны” на Юге Украины, которую предложил научный руководитель. После досрочного окончания аспирантуры в связи с защитой диссертации, молодой ученый приступил к работе в своей *alma mater*.

С 1989 г. и по настоящий день Сергей Васильевич работает на историческом факультете Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко, сперва на кафедре истории СССР и УССР, позже – на кафедре истории Украины: ассистент, старший преподаватель, доцент, исполняющий обязанности профессора, докторант, доцент кафедры истории Украины. В кругу его научных интересов – история Украины, история Подолии, историческая география. В настоящее время С. В. Трубчанинов трудится над завершением фундаментального исследования по истории становления исторической географии в Украине.

Любовь к книгам и нехватка качественной научной и краеведческой литературе привели С. В. Трубчанинова к решению заняться издательской деятельностью. Вначале это делалось на базе различных издательств, а также под эгидой основанной им общественной организации “Центр подольеведения”. Подчеркивается, что предтечей известнейшей научной серии “Украина сквозь века” стала книга “Древняя и средневековая история Украины”, написанная С. В. Трубчаниновым в соавторстве с профессором Ионом Винокуром и победившая на конкурсе фонда “Возрождение” в 1995 г. В конце 1990-х гг. было основано издательство “Ошюм”, которое специализируется на выпуске исторической и краеведческой литературы. Сергей Васильевич – опытный редактор, поэтому его издания имеют свой, неповторимый и узнаваемый, стиль. К числу знаковых книг, изданных в издательстве “Ошюм”, следует отнести: трехтомник “Каменец-Подольский университет в лицах”, научно-популярные издания “Край Каменецкий” и “Страна замков и крепостей”, серию “Образование, наука и культура на Подолье” и др. Свыше 20 лет в тандеме с краеведом Александром Расцупкиным он пишет и издает книги об истории г. Каменца-Подольского. В частности, в 2017 г. увидела свет их новая иллюстрированная книга “Каменец на Подолии”, изданная на украинском и английском языках.

Ключевые слова: ученый, издатель, Подолье, краеведение, историческая география, С.В. Трубчанинов.

Одержано 20 жовтня 2017 року